

### KINDERLEED.

Een jonge man, vader van twee kleine kinderen, was eens verdoold geraakt in de somberste buurten van Rotterdam. Hij deed nog niet zijn best, uit het labyrinth te geraken, daar een onbekende wereld zich aan hem openbaarde en hij niet wist, hoe alle indrukken te verwerken.

Doodstreurige indrukken. Dat zóó de wereld nog ergens was, hij had het niet kunnen gelooven uit beschrijvingen. Nu zag hij, en hij liep steeg in, steeg uit.

Plotseling treffen ontzettende smartkreten zijn oor. Een kind is 't, dat schreit, dat schreeuwt, dat brult. Het bloed stolt hem in de adren. Daar gebeurt een ongeluk, een ongeluk met een kind! Daar is moord en doodslag, en 't betreft een kind! Hier moèt hij redden! Heeft hij niet pas nog 't proces gevolgd in de krant, van een kind, dat door zijn vader doodgegooid is, in ditzelfde Rotterdam?

Hij voelt, dat hij bleek is geworden. Hij zoekt de richting van het huiveringwekkende, bloedstollende gebrul. Daar, daar komt 't vandaan. Uit dat lage huisje, waarvan hij de dakpanrand met de hand kan aanraken.

Vastberaden stapt hij het voorportaal in, werpt de deur van het eenige kamertje open —

En hij is bij het gebrul. En hij is te land gekomen in een barbierswinkeltje der zéér armen — kijk — de koperen bekkens hangen voor de glazen! En op een hooë stoel zit een klein ventje, van vier, van vijf jaar. Zorgvuldig gewikkeld in een barbierslaken. En het armeluisbarbiertje knipt de lange haren van 't ventje, met een kam en een schaar, naar behooren!

We hebben langen tijd een dienstbode gehad, die geen kinderen kon luchten of zien.

„Kinderen zijn net krankzinnigen,” placht ze te zeggen.

NANNIE VAN WEHL.

Mij is ook inderdaad een zeer goed opgevoed jongetje bekend dat, toen hij vier jaar was, zóó te keer ging bij de kapper, dat de man weigerde, het kind te helpen en vader en moeder er inderdaad radeloos mee werden. Het is van zelf terecht gekomen. Ik zie tans de schreeuwer van voorheen — hij is nu 7 en zit in de tweede klas, — geregeld met goed kortgeknipte haren.

Zou men hier met een gevoel van angst te doen hebben? Anders kan ik moeilijk een verklaring geven.

R. C.

### UIT DE PEDAGOGIESE ARTZENYHOF.

XVIII.

In *Opvoeding en moraal* schrijft de redakteur A. H. Gerhard naar aanleiding van 'n duits verslag omtrent de omvang van de werken, verspreid door „Reclam's Universal-Bibliothek”, welke firma eind 1917 haar 50-jarig jubileum vierde. 't Geestdriftige verslag vermeldt de enorme debietsijfers. Maar dan vraagt de schr. in *Opv. en moraal*: „Onwillekeurig dringt zich bij dit alles de twijfelvraag op of de verslaggevers in hun blij-

bare overtuiging gelijk hebben, dat dááruit is af te leiden hoe hoog beschavingspeil deze „Barbaren” bereikt hebben. Veel lezen en veel goede werken lezen zegt wat, ja zegt veel. . . . Doch is dat hoogere peil in dezen oorlogstijd gebleken? Zijn de vruchten van dien aard, dat men daaruit tot de voortreffelijkheid van den boom kan concludeeren? Mij deed het buitengewoon eigenaardig aan, dat bovenaan deze geheele lijst van overstelpend verspreide litteratuur juist de „Wilhelm Tell” staat, de meest sprekende representant van de ontembare burger trots tegen alle vreemde, tegen alle adellijke, tegen alle vorstenoverheersching. Zou men dat, oppervlakkig gesproken, wel vermoed hebben, als men slechts let op wat het Duitse volk in dezen oorlogstijd te aanschouwen heeft gegeven en de houding tegenover Denen, Elzassers, Polen en alle oostelijke „rand”volkeren?” Schr. wijst er dan op dat wat iemand leest, misschien enige, maar dan toch 'n onvoldoende maatstaf is voor 't peil van 'n beschaving. En weer wil hij er daarom op wijzen „dat kennis en vermeerdering van kennis niet per se gelijkbeteekenend zijn met ontwikkeling en beschaving. Bevordering van het lezen. . . is een zeer éézijdig beschavingsmiddel.” En de slotsom waartoe schr. komt is „dat de school, dat ons heele opvoedingssysteem nog ontzettend te kort schiet in de groote taak om het lezen tot een werkelijk beschavingsmiddel te maken.”

\* \*  
\*

De redakteur van 't *Chr. schoolbl.*, A. J. Drewes, herinnert er aan, dat op gymnasium, en h. b. s., en zelfs op de l. s. 'n aantal leerlingen zitten, die in sommige vakken heel goed zijn, maar die nu eenmaal voor een of meer andere absoluut geen aanleg blijken te hebben, en die daardoor 't einddoel nooit kunnen bereiken. En hij vraagt, „waarom men niet eens de mogelijkheid overweegt om bij de inrichtingen van voortgezet onderwijs tot een zekere selectie te komen.” Voor 't mulo-eksamen bestaat zo iets: wie geen wiskundige aanleg heeft, kan toch 'n mulo-diploma verkrijgen. Gewezen wordt ook op Amerika, 'waar „de leerling in overleg met den directeur zijner school zijn program van studie kiest. . . Enkele vakken zijn verplicht, andere zijn naar keuze van den leerling.” Daarmee wordt bereikt: „1e. beperking van de leerstof, 2e. meerdere krachtsinspanning voor de vakken, die de leerling begrijpt noodig te hebben voor zijn verdere studie, of voor zijn praktischen werkkring.” Dan wijst schr. er noch op dat onze gewone lagere scholen, als ze zich naar houden aan art. 2 van de wet, tamelijk vrij zijn; dat op de u. l. o.-scholen meer de druk van 't einddoel wordt gevoeld; dat de mulo-scholen zich richten naar 't mulo-eksamen, maar dat dit niet hindert, zolang 't program hiervan 'n zekere elasticiteit vertoont. En ten slotte hoeft ook 'n diploma niet de enige beloning te zijn van de arbeid van de leerling. „Die kan ook zeer zeker bestaan in een zekere mate van verstandelijke ontwikkeling.”

v. E.